

De brug van Goseling ligt er niet meer maar toch hielden de soldaten uit Havelte hun presentatie op het oude slagveld. Marietje Goseling luistert ernaar. Foto: DvhN/Duncan Wijting

ACHTERGROND ■ NEDERLANDSE SOLDATEN ONDERZOEKEN DUITSE INVAL BIJ COEVORDEN

'Karige overwinning voor Duitse aanvallers'

Enkele Nederlandse soldaten verdedigden de brug van Goseling bij Coevorden op 10 mei 1940. Militairen uit Havelte deden onderzoek naar de slag.

Door **Martin Laning**

COEVORDEN ■ "Ze verloren zeker zestig man met als enig resultaat een opgeblazen brug. Een nogal karige overwinning voor de Duitsers," constateert de korporaal van de 44e pantserinfanterie divisie uit Havelte droogjes tijdens zijn presentatie. Samen met dertig collega's onderzocht hij de strijd om de brug van Goseling bij Coevorden, tijdens de Duitse invasie van 10 mei 1940. De resultaten hiervan werden gisteren gepresenteerd. Een handjevol Nederlandse soldaten leverde hier slag met zeker 300 Duitse tegenstanders en hield ze ruim 4 uur lang tegen. Tientallen Duitsers sneuvelden, terwijl de Nederlanders uiteindelijk heelhuids uit de strijd kwamen.

De huidige generatie militairen, opvolgers van het toenmalige grensbataljon, kreeg de taak uit te zoeken hoe de slag verlopen was en wat beide partijen

ermee opgeschoten waren. De brug ligt er weliswaar niet meer maar toch hielden de soldaten hun presentatie op het oude slagveld. Doel van dit krijgshistorisch voorbeeld, zoals dat in militair jargon heet, was de infanteristen bewust maken van het verleden en tegelijk strategische lessen trekken uit de gevechten van 65 jaar geleden.

Wekenlang hadden de soldaten zich voorbereid op hun presentatie en vooraf stad en land afgebeeld om informatie te vinden. Zo werd duidelijk van welke stof het uniform van de Nederlandse soldaat was gemaakt en ook dat de Duitse paarden zowaar over eigen gasmakers beschikten.

Eregast tijdens de presentatie was Marietje Keizer-Goseling, dochter van brugwachter Goseling en ooggetuige van de slag. De hoogbejaarde dame schroomde niet de onderzoekers te corrigeren. De witte vlag, die verarring veroorzaakte bij de Duitsers was volgens haar een wit kussen. Bovendien gaf ze haar scherp de troepenbewegingen van de optrekkende *Wehrmacht* aan.

De onderzoekers waren diep onder de indruk van het Nederlandse verzet. De vier verdedigers vochten door terwijl de rest van de verdedigingslinie al

ontruimd was en de soldaten waren teruggetrokken. Met vier man vechten tegen een beter bewapende overmacht is iets wat de soldaat anno 2009 niet snel zou doen. Korporaal van Leem: "Ze hebben het heel goed gedaan. Ik had het anders gedaan. Met zo weinig materieel en munitie was ik vast niet blijven

zitten, daarom heb ik echt diep respect voor die mensen." De Nederlanders hebben het ondanks hun beperkingen goed gedaan volgens de onderzoekers.

Marietje Goseling vindt het geweldig dat juist deze slag onderzocht werd. "Dat is een blijk van respect voor die moedige jongens", stelt ze.

Duitse soldaten nemen de bunker bij de brug van Goseling onder vuur.

Eis: zes jaar voor steekpartij in bajes

- Bajesklant bloedt bijna dood na ruzie met andere gedetineerde
- Slachtoffer schreef in eigen bloed celnummer van verdachte

Door Marjan Buring

Assen/Veenhuizen Voor het neersteken van een medegedetineerde in de gevangenis in Veenhuizen is glisteren voor de rechtbank in Assen tegen een 44-jarige man zes jaar cel geëist. De steekpartij – in de bajeskeuken – speelde zich af op 7 februari 2010. Het slachtoffer ontstapte temauwernood aan de dood.

De 44-jarige man zit een celstraf van zeven jaar uit voor een moordpoging. De man werd hiervoor in 2009 in Den Haag veroordeeld. De gedetineerde is geboren in de Dominicaanse Republiek en heeft in Nederland geen verblijfsvergunning. De man kwam naar Nederland om geld te verdienen voor zijn kinderen die in het geboorteland zijn achtergebleven. De man belandde spoedig in de cel.

Tijdens zijn detentie kreeg hij ruzie met een man uit Nigeria. De Nigeriaan zou de 44-jarige telefoonkaarten hebben verkocht, die leeg bleken te zijn. Hierop ontstond een discussie in de keuken van de gevangenis. Geruigen zagen hoe de benadeelde man op het slachtoffer in stompte, dat hevig bloedend

achterbleef in de keuken. De gewonde man wist op eigen kracht hulp in te roepen, terwijl het bloed uit zijn hals gurste. In zijn eigen bloed schreef de man met zijn vingers het celnummer van de verdachte. Personeelsleden drukten de wonden met blote handen dicht. Een traumahelikopter bracht de gewonde man naar het ziekenhuis. Het leven hing aan een zijden draadje.

Op de binnenplaats werd een mes gevonden, gewikkeld in een sok. Op het mes bleek DNA-materiaal te zitten van de 44-jarige verdachte en het slachtoffer. 'Dat wil nog niet zeggen dat de man hiermee heeft gestoken', meende de raadsman van de verdachte. De verdachte ontkende te hebben gestoken: 'Ik werd aangevallen met een mes en ik heb mij verweerd. Logisch dat er dan DNA van mij op het mes is gekomen.'

Als er dan sprake zou zijn van noodweer, dan heeft de verdachte buitenproportioneel gehandeld, merkte de officier op. Poging tot moord achtte de aanklager niet bewezen, omdat de man waarschijnlijk na een discussie in een opwelling heeft gehandeld.

Het slachtoffer heeft blijvend letsel opgelopen. Door zenuwbeschadigingen is een deel van het gezicht verlamd geraakt. Volgens de eis moet de 44-jarige het slachtoffer ruim 15.000 euro schadevergoeding betalen.

De rechtbank doet 20 januari uitspraak.

▲ Jan Benjamins op de plek in Nieuwe Krim waar in 1926 een grote partij zilveren Romeinse munten is gevonden. Foto: Jan Anninga

Waar is verloren Romeinse muntschat gebleven?

INTERVIEW JAN BENJAMINS

- Bij Nieuwe Krim gevonden Romeinse muntschat is spoorloos
- Amateur-historicus Jan Benjamins zoekt vergeefs naar verdwenen munten
- Zilverschat raakte mogelijk zoek in de Tweede Wereldoorlog

Door Rien Kort

Nieuwe Krim/Anloo Het klinkt als de spannende plot van een detectiveroman. In juni 1926 wordt er tijdens veenwerkzaamheden bij Nieuwe Krim een verteerde zak met honderd zilveren munten aangetroffen uit de tijd van de Romeinse keizer Augustus. De ophef over de vondst zal groot zijn geweest. Een door armoede geteisterd veengebied geeft opeens een zilverschat prijs. Alsof er in een woestijn plots een fontein helder drinkwater spuit. Wat er daarna gebeurt, is eigenlijk minstens zo bijzonder: de schat is weer weg. Zoekgeraakt en niemand weet er het fijne van.

Bijna een eeuw later is haast niet

meer te achterhalen wat er met de munten is gebeurd. De schat heeft nooit een museum gehaald. Onbekend is of de zilverstukken in bezit zijn gebleven van de eigenaren van de vindplaats.

Amateur-historicus Jan Benjamins uit Anloo heeft zich sinds 2009 vastgebeten in de Romeinse zilverlingen. Veel is hij nog niet opgeschoten. Het onderzoek wil niet vlotten.

Benjamins kwam de verdwenen schat op het spoor toen hij in 2009 een open dag van het Drents Plateau bezocht. Daar werd op dat moment een andere Romeinse partij munten tentoongesteld die dat jaar op enkele honderden meters van zijn huis in Anloo was gevonden. Provinciaal archeoloog Wijnand van der Sanden hield een lezing, noemde ook de verdwenen zilveren munten, de Romeinse schat van Nieuwe Krim. "Als oud-inwoner van Nieuwe Krim was mijn belangstelling meteen gewekt. Ik had nog nooit gehoord van een dergelijke vondst."

De Romeinse munten lieten Benjamins niet meer los. Hij besloot zelf de archieven van musea in te duiken om het lot van de verloren schat te achterhalen.

De schattenjager trof in het

Geldmuseum in Utrecht een indexkaart aan waarin de vondst uit 1926 was aangemeld en dat de collectie was verdwenen.

In de archieven van het Drents Museum had hij meer geluk. Daar stuitte hij op vijf brieven van toenmalig burgemeester Adrianus Gautier van Coevorden, gericht aan de indertijd vermaard archeoloog Albert van Giffen. Dat is de man die in de jaren twintig van de vorige eeuw alle nog bestaande hunebedden in kaart bracht. Gautier hoopte de zilverstukken onder te kunnen brengen bij het Provinciaal Museum van Oudheden in Drenthe, waarvan Van Giffen toen de conservator was. De munten waren op dat moment in beheer bij de in De Krim wonende rentmeester van de familie Colenbrander, een welgestelde vervener uit Brummen. De Colenbranders waren de eigenaren van het veen waar de schat is gevonden, schreef Gautier in een brief. Daar had hij de munten met eigen ogen aanschouwd. Van Giffen antwoordde met het verzoek om enkele exemplaren te mogen tentoonstellen, maar zover is het nooit gekomen.

Vanaf hier raakt Benjamins het spoor naar de schat bijster. Navraag bij de nazaten van de familie Colen-

brander leverde tot dusver niets op. "Ik heb gesproken met meerdere familieleden, maar die wisten helemaal niets van de schat. Momenteel wroet ik in hun familiearchief. Tot nu toe zonder resultaat."

Volgens Benjamins zou het ook best eens kunnen zijn dat de rentmeester de schat destijds mocht houden. "Het zilver zal ongeveer een paar honderd gulden waard zijn geweest. Niet echt een bedrag waar de Colenbranders wakker van lagen. Ik pluis daarom ook de stamboom van de rentmeester uit in de hoop dat zijn nakomelingen mij meer kunnen vertellen."

Tot slot houdt Benjamins er ook rekening mee dat Reuversweerd, het landhuis van de Colenbranders nabij het Gelderse Brummen, tijdens de Tweede Wereldoorlog is geplunderd door de Duitsers. Als de munten daar aanwezig waren, kunnen ze als oorlogsbuit zijn meegenomen. "De hypotheses lijken eendeloos", verzucht de amateur-historicus. Maar van opgeven wil hij niet weten. "Wie meer weet, kan zich bij mij melden. Ik wil heel graag weten wat er met die munten is gebeurd."

emmen@dvhn.nl

”
Speurtocht
naar de
zilvervloot
van
Nieuwe
Krim

Tramhistorie herleeft aan Scholtenskanaal

ACHTERGROND HERBOUW TRAMBRUG

● Boswachter De Vries hoort nog de balken rammelen

Door Rien Kort

Klazienaveen Langs het Scholtenskanaal liep tussen 1911 en 1942 een tramlijn, die onderdeel uitmaakte van het tracé Coevorden-Ter Apel van de Dedemvaartsche Stoomtram Maatschappij (DSM). De op stoom aangedreven vehikels van deze trammaatschappij denkerden ter hoogte van de Kromme Wieke een trambrug over, die zo'n veertig jaar geleden verdween. Op dat punt werd een dam aangelegd met daarop een verharde weg. De tram en het spoor maakten plaats voor motorisch verkeer en klinkers.

In het kader van het herstel van de oude vaarverbinding tussen Erica en Ter Apel, heeft de provincie Drenthe besloten de trambrug te laten herrijzen. Volgens provinciaal projectleider Willem Paas atendeerde boswachter Jans de Vries uit Klazienaveen de provincie op het bestaan van die overspanning. "Vol-

▲ Boswachter De Vries op de plek van de trambrug. Foto: Henk Benting

gens hem en andere omwonenden leek de brug als twee druppels water op de brug bij de Molenwijk in Klazienaveen. Dat gaf ons een idee van het uiterlijk van het bouwwerk, want bouwtekeningen of fotomateriaal ontbreken en zijn niet meer te achterhalen."

De Vries is erg blij met de 'terugkeer' van de oude trambrug. Als

boswachter is hij betrokken bij de aanleg van het Erica-Ter Apelkanaal, omdat de waterweg door het gebied van Staatsbosbeheer loopt. "Toen ik het idee tijdens een overleg met de provincie opperde, reageerde iedereen zeer enthousiast."

De Klazienavener is geboren en getogen nabij het Scholtenskanaal met zicht op de brug. "Ik viste veel bij de brug. Ook herinner ik me de turfschepen die richting de Noritfabriek voerden. Af en toe viel er een blok turf in het water. Bewo-

▲ De trambrug in Klazienaveen stond model. Foto: collectie Jans de Vries

ners langs het kanaal visten die dan uit het water en droogden de blokken. Toen de brug in de jaren zestig of zeventig verdween was het even wennen aan de rust rondom huize De Vries. "De oude balken van de brug rammelden altijd als er een auto passeerde. We wisten altijd wanneer we visite kregen."

De nieuwe brug is aangepast aan

Tramlijn Coevorden-Ter Apel
De DSM zette tussen 1899 en 1907 de tramlijn Coevorden-Ter Apel op en exploiteerde deze tot in de jaren veertig van vorige eeuw. De trams stopten in Nieuw-Amsterdam, Erica, Klazienaveen en Emmer-Compascuum. In de zomer van 1942 ontmantelden de Duitsers alle trambanen in Zuidoost-Drenthe voor een smalspoorlijn in de Oekraïne.

de moderne eisen. Volgens Paas is de nieuwe overspanning steviger gefundeerd en de doorvaargeepte is ruimer dan voorheen. "Vroeger passeerde een enkele veenpraam de brug. Straks moeten schepen van 30 meter lang de bocht kunnen maken bij de Kromme Wieke."

Ondanks de aanpassingen maakt een klein stukje verleden letterlijk deel uit van de nieuwe overspanning. "Bij het verwijderen van de oude klinkerverharding bij de Kromme Wieke troffen we resten aan van de voormalige trambrug, waaronder de originele ballastplaat. Die hangen we straks weer terug op zijn oude plek in de nieuwe constructie."

Truckerparadijs op bedrijvenpark A37

■ Emmen krijgt Europese primeur van Truckcity

Door Martin Luning

EMMEN ■ Op het bedrijvenpark A37 in Emmen komt een bewaakte parkeerplaats voor 150 vrachtwagens en een onbewaakte deel voor 100 trucks. Naast parkeren biedt Truckcity, zoals de megaparkeerplaats gaat heten, een keur aan voorzieningen voor het vrachtverkeer.

De komst van Truckcity is een Europese primeur voor Emmen en levert de gemeente 40 arbeidsplaatsen op. Dit meldt projectontwikkelaar TCN uit Utrecht, die vandaag de grondoverdracht met de gemeente Emmen officieel heeft geregeld.

Vanwege de toenemende criminaliteit wordt veilig parkeren voor het vrachtverkeer van steeds groter belang. Het nieuwe zes hectare grote par-

keercomplex moet die veiligheid bieden. Het bewaakte deel is volledig afgesloten en alleen via een slagboom met portier bereikbaar. Verder is er camerabewaking en is de parkeerplaats verlicht.

Volgens directeur Bert Jan Hemmen van TCN heeft Emmen de Europese primeur van het concept gekregen vanwege de nieuwe snelweg A37 en de Duitse A31, die samen een snelle route naar Oost-Europa en Scandinavië bieden.

Volgens Hemmen is Truckcity veel meer dan alleen een parkeerplaats. "Een parkeerplaats is een stuk asfalt waar auto's mogen staan. Wij kijken naar de wensen van chauffeurs als het gaat om veiligheid en ontspanning en daar hebben wij een concept overheen ontwikkeld", legt hij uit.

In Truckcity Emmen kunnen vrachtwagenchauffeurs 24 uur per dag parkeren op een afgesloten en verlicht terrein. Een eigen bewakingsdienst en schoonmaakdienst zorgen voor toezicht en netheid. Zo komt er een soort huiskamer voor de chauffeurs, een tankstation, truckwash, bandencentrum, een restaurant en een fitnessgelegenheid. "Het wordt een soort truckerparadijs", grapt Hemmen.

Meer truckcity's

Projectontwikkelaar TCN wil het concept van Truckcity uitrollen in Nederland, Duitsland en Groot-Brittannië. Twee jaar geleden strandde een soortgelijk initiatief in Hoogeveen. Daar liepen de onderhandelingen voor een halve plaats met ruimte voor 180 vrachtwagens stuk op de grondprijs. Als alles meezit, kunnen de eerste trucks in de loop van volgend jaar bij Truckcity Emmen terecht.

■ Een tankstation, bandencentrum, restaurant en fitnessgelegenheid

Zomoet Truckcity in Emmen er uit gaan zien.

Illustratie: Maas | CH

Boekhandel begint online uitgeverij

INTERVIEW
HENK GOSLINGA

- Gratis platform voor aanstormende literaire talenten
- Website biedt ondersteuning bij publicatie, opmaak en marketing

Door **Rien Kort**

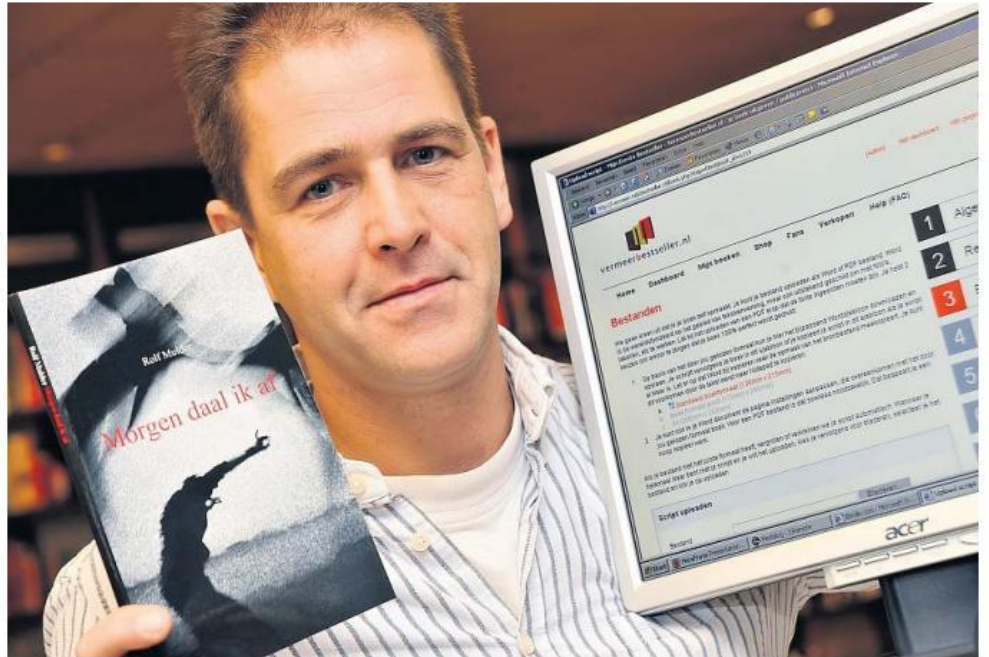
Emmen Het moet de grootste nachtmerrie zijn van elk aanstormend schrijftalent. Een verhaal dat na veel bloed, zweet en tranen op papier is gezet vervolgens opsturen naar een uitgeverij in de stille hoop op publicatie en wellicht eeuwige schrijversroem. En hoe vaak zijn die literaire aspiraties aan stukken gereten door een kort afgemeten weigering die in de meeste gevallen volgt op het ingezonden manuscript?

Bij uitgeverijen komen de literaire probersels dagelijks met wagonladingen binnen. Vanwege de hoge kosten wordt slechts een selectie hoeveelheid gepubliceerd, terwijl de rest een voortijdig einde vindt in de papierbak. Maar die tijd ligt definitief achter ons, als het aan Plantage Boekhandel Vermeer in Emmen ligt. Publicatie van eigen werk kan in het vervolg namelijk ook bij de Emmer boekenwinkel.

De boekhandel lanceerde onlangs de website VermeerBestseller.nl. Via die site kunnen aspirant-schrijvers binnen een half uurtje gratis hun verhaal uitgeven, opmaken en de marketing regelen. De website biedt allerlei vormen van ondersteuning, zoals het laten nakijken van het boekwerk door ervaren redacteurs, het maken van een coverontwerp en het schrijven maken van persberichten. De website werkt volgens het 'printing on demand-principe'. Een boek wordt pas afgedrukt en bij de koper thuisbezorgd, als het via de webshop is besteld.

Volgens eigenaar Henk Goslinga van de Emmer boekhandel wordt de schrijver zo zijn eigen uitgever. 'Als je Kluun heet, vergt publicatie niet veel moeite. Beginnende schrijvers hebben er echter een zware kluit aan om hun werk buiten een kleine kring onder de aandacht te krijgen.' De Emmer ondernemer krijgt geregeld mensen over de vloer met de vraag of hij hun schrijfwerk wil verkopen in de winkel. 'Maar ik maak in zo'n geval kosten, zonder dat daar echt een financiële prestatie tegenover staat.' De website is daarom ook voor hem een uitkomst: de winst per verkocht exemplaar wordt evenredig gedeeld tussen boekhandel en auteur.

Goslinga werd eerder dit jaar door de online boeken-uitgeverij Mijnbestseller.nl benaderd om het concept samen met de boekhandels Paagman in Den Haag en Plantage Benissimo in Rotterdam te testen. Als elke

boekhandel binnen een jaar minimaal honderd auteurs aantrekt, is de proef kostendekkend en kan hij als een succes worden beschouwd. Goslinga voorspelt dat in dat geval het concept landelijk navolging krijgt. Volgens hem bewijst de boekenbranche met dit plan dat de sector niet louter bestaat uit een stel wereldvreemde digibeten. 'De wereld digitaliseert in hoge mate en dat heeft zijn effect op de detailhandel. De klant richt zich voor aankopen steeds vaker tot de computer. De boekenbranche kan met de online-uitgeverij meegolven op die trend.'

In zee gaan met de boekhandel biedt een meerwaarde voor beginnende schrijvers, vindt Goslinga. 'Als boekenwinkel zijn we beter bereikbaar dan een reguliere uitgeverij, bieden we een goede begeleiding en de

mogelijkheid een boekpresentatie in de winkel te houden.' Kortom, grote kans dat het aanstormende talent dankzij de 'eigen' publicatie boven het maaiveld uitsteekt. 'Want het is niet ondenkbaar dat een auteur via de boekhandel uiteindelijk bij een grote uitgeverij terecht komt.'

Morgen daal ik af

Met de presentatie van het boek *Morgen daal ik af* van de Emmer kunstenaar en ondernemersadviseur Rolf Mulder wordt donderdagavond 10 november de site VermeerBestseller.nl officieel gelanceerd. Mulders verhaal vermengt folkloristische vertellingen met wetenschappelijke feiten en handelt onder meer over de herkomst van de Witte Wieven. Bekende locaties zoals het Bargerveen en het tempeltje van Barger-Oosterveld spelen een prominente rol in deze roman. Voor meer informatie zie VermeerBestseller.nl

▲ Henk Goslinga voegt een nieuwe, digitale loot toe aan zijn boekhandel in de Noorderstraat. Foto: Boudewijn Bunting

”
Auteur kan via de boekhandel bij grote uitgeverij terecht komen